

Angst for tannbehandling blant ungdom og voksne

Foto: Privat

HEGE NERMO

Hege Nermo (f. 1982) er utdannet tannlege fra UiT Norges arktiske universitet (2010) og har utført doktorgradsarbeidet gjennom sin stilling i TOO (Tilrettelagt tannhelsetilbud for tortur-, overgrepssatte personer og pasienter med odontofobi) ved TkNN (Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge) og i samarbeid med Institutt for klinisk odontologi (IKO) ved UiT. Hovedveileder for prosjektet har vært førsteamanuensis ved UiT Jan-Are Kolset Johnsen og med veileder var professor ved UiO, Tiril Willumsen.

E-post: hege.nermo@tffk.no, hege.nermo@uit.no

Den 1. oktober 2021 disputerte Hege Nermo for ph.d.-graden i helsevitenskap ved UiT Norges arktiske universitet med avhandlingen: «Dental anxiety in adolescents and adults: Epidemiological studies based on the Tromsø Study 7 and Fit Futures 1 & 2».

Høy angst for tannbehandling kan resultere i en manglende evne til å oppsøke eller gjennomføre nødvendig tannbehandling og truer dermed målsetningen om likeverdige helsetjenester. I tillegg til de åpenbare konsekvensene dette kan ha for den orale helsen, påvirker angstlidelsen også psykososiale forhold og livskvalitet. Utviklingen av tannbehandlingsangst forklares gjerne gjennom et samspill mellom individuell sårbarhet og subjektive erfaringer, der tidligere smertefull eller traumatisk tannbehandling står sentralt.

Målet med avhandlingen var å beskrive utbredelsen av angst for tannbehandling blant ungdommer og voksne i Nord-Norge, satt i sammenheng med karieserfaring, bruk av tannhelsetjenester, psykiske plager og erfaringer med ulike traumatiske livshendelser. Denne typen

kunnskap kan gjøre tannhelsetjenesten bedre i stand til å gi de som sliter med dette et godt tilbud.

Resultatene viste at høy angst for tannbehandling var mer vanlig i de yngre aldersgruppene (11,6 %) enn eldre (2,9 %) og hyppigere blant kvinner i alle aldersgrupper. De som rapporterte høy angst hadde mer psykiske plager, dårligere oral helse og unngikk tannbehandling i større grad enn de med lav angst. Av potensielle traumatiske hendelser var det å ha opplevd smertefull og/eller traumatisk tannbehandling som utgjorde den største forskjellen, men også det å ha vært utsatt for seksuelle overgrep hadde en signifikant effekt på angst for tannbehandling etter å ha tatt høyde for de øvrige assosierte faktorene. Karieserfaring og psykiske plager predikerte endring i angstnivå, i begge retninger, blant ungdom. Forventninger om smerte hos tannlegen korresponderte med disse endringene i angstnivå og indikerer at tannbehandling kan ses på som en mulighet til å redusere angst for tannbehandling i denne aldersgruppen.